

PANEVROPSKÁ
UNIVERZITA

FAKULTA VYSOKÁ ŠKOLA OBCHODNÍ

Mezinárodní ekonomie

TÉMA:

Konkurenceschopnost

Doc. Ing. Ilona Švihlíková, Ph.D.

Konkurenceschopnost

- Komplexní kategorie
- Lze měřit u firem, regionů, států
- Používáme kvalitativní i kvantitativní indikátory

Definice

- OECD: Schopnost společností, odvětví, regionů, národů a národních celků generovat relativně vysoké úrovně příjmů z VF, tak jejich využití na vysoké úrovni za současného vystavení mezinárodní konkurenci.
- Nebo
- Je to schopnost pronikat na zahraniční trhy se svým zbožím a službami a získávat z toho výhody pro domácí ekonomiku.

Pokračování...

- Mezinárodní konkurenceschopnost je schopnost země vytvářet srovnatelně více bohatství než ostatní země. Tato schopnost není jen výsledkem produktivity a ekonomické efektivity, nýbrž širokého spektra politických, sociálních, kulturních a vzdělanostních faktorů.

Fáze konkurenceschopnosti

- Využívání výrobních faktorů (suroviny, práce ve mzdě)
- Využívání investic (PZI se všemi rizikovými dopady)
- Využívání inovací
- Kvalita života (Porter)

Porterův diamant

- Konkurenční schopnost ekonomiky má čtyři dimenze:
- Firmy
- Prostředí (legislativa, daně, byrokracie...)
- Trhy (image, proexportní politika)
- Partneři (dodavatelé, zákazníci, konkurence)

Měřitelné indikátory

- Input indikátory: vstupy, náklady
- Output indikátory: výsledky, výstupy

Input indikátory

- Jednotkové pracovní náklady (průměrné hodinové náklady na práci, produktivita práce, PPP, pozor na interpretaci)
  - Vývoj relativních cen (CPL, comparative price level)
  - Reálný efektivní směnný kurz (REER)
    - $REER = E \times P_{euro} / P_{domáci}$
    - Cenová konkurenceschopnost
    - Ex ante ukazatele
- ERDI – jak se liší skutečný kurz od kurzu podle PPP. Málo rozvinuté země mají ERDI vyšší než 1, často výrazně.

Output indikátory

- Indikátory exportní výkonnosti
- Indikátor relativní síly specializace
- Indikátory hodnoty přidané zpracováním

Indikátory exportní výkonnosti

- Ukazatel tržního růstu je podkladem pro ukazatel exportní výkonnosti: jak se nám daří se dostat/udržet se na rostoucím trhu
- Exportní výkonnost firmy: podíl exportu na produkci, tempo růstu exportu, přidaná hodnota, objem exportu na 1 pracovníka, technologická vyspělost firmy, např. počet patentů

Indikátor relativní síly specializace

- Koeficient relativní výhodnosti specializace
- Vývoz produktu A země B/světový vývoz A
- Vývoz zpracovatelských výrobků země B/celkový světový vývoz zpracovatelských výrobků

Indikátory přidané hodnoty

- Transformační výkon ekonomiky (dle SITC, vývoz skupin 5,6,7,8 a odečteme vývoz skupin 2 a 3)
- Kilogramové ceny exportu, typicky u strojírenských výrobků (event. i kilogramové ceny importu) a porovnání

Global competitiveness report

- Vydává World economic forum (Davos)
- <https://www.weforum.org/reports/the-global-competitiveness-report-2020/in-full/executive-summary-70fef507ea>
- Celá zpráva (rok 2020)
https://www3.weforum.org/docs/WEF_TheGlobalCompetitivenessReport2020.pdf

Problémy ekonomiky ČR

- Začlenění ekonomiky ČR v pozici závislé ekonomiky
- Mzdový strop, vzdálenost od finálního zákazníka, subdodavatelská pozice, silný vliv zahraničních vlastníků, odliv dividend,
- Jaká pracovní místa ekonomika generuje? (x nedostatek pracovní síly)
- Souhrn pozice: Švihlíková, I.: Jak jsme se stali kolonií.

Problémy...

- Institucionální slabost (neschopnost reflektovat národní zájem, byrokracie, slabá datová základna, slabý stát, slabá vymahatelnost práva)
- Makroekonomické nerovnováhy, mikroekonomické neřešené patologie (tacitní kartely, marže řetězců, nefunkčnost ÚOHS, energetická politika...)
- Neschopnost vnímat nové příležitosti (viz změna globalizace) a učinit klíčová, strategická rozhodnutí v národním zájmu